

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/148/146/96

POSTRZEGANIE RZĄDU: OCENA JEGO DZIAŁALNOŚCI, STABILNOŚCI I SPOSOBÓW REKONSTRUKCJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Pierwsze tygodnie września upłynęły pod znakiem sporów i konfliktów koalicyjnych. Przyniosły one pogorszenie nastrojów społecznych i wzrost pesymistycznych ocen sytuacji politycznej. Szeroko też podzielane jest przez społeczeństwo przekonanie o braku współpracy i sporach w koalicji¹.

We wrześniowym sondażu² badaliśmy stosunek respondentów do rządu, do osoby premiera Włodzimierza Cimoszewicza jako szefa rządu, ocenę wyników działalności jego gabinetu, a także opinie społeczeństwa o ewentualnej zmianie rządu i sposobach jego rekonstrukcji.

STOSUNEK DO RZĄDU

Mimo przekonania o braku współpracy między koalicjantami, od sierpnia nie zmienił się stosunek do rządu. Wrzesień jest więc drugim z kolei miesiącem, w którym nie odnotowano znaczących zmian w postrzeganiu rządu. Ogólnie można powiedzieć, że od początku działalności obecnego gabinetu stosunek społeczeństwa do rządu jest dość stabilny.

W dalszym ciągu zwolennicy rządu (38%) przeważają nad jego przeciwnikami (25%), przy znacznym odsetku (34%) badanych deklarujących obojętność.

Tabela 1

w procentach

Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do obecnego rządu? Czy jest Pan(i) jego:	Wskazania respondentów według terminów badań										
	X	XI	XII	I	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	'95			'96							
- zdecydowanym zwolennikiem	2	3	5	10	6	5	8	4	4	5	4
- umiarkowanym zwolennikiem	24	32	34	34	35	34	30	30	34	32	34
- umiarkowanym przeciwnikiem	17	16	14	11	12	11	10	13	11	13	15
- zdecydowanym przeciwnikiem	12	8	9	11	10	10	13	12	13	11	10
- czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	39	34	33	29	30	34	33	36	35	35	34
Trudno powiedzieć	7	5	6	5	6	6	6	6	3	4	3

¹ Por. komunikaty CBOS: „Nastroje społeczne we wrześniu”, „Spory w koalicji i stosunek do konfliktów politycznych”, wrzesień '96.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (76) przeprowadzono w dniach 12-17 września '96 na 1150-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Przeciwnicy rządu dominują tylko wśród osób z wyższym wykształceniem i prywatnych przedsiębiorców, ale nawet w tych grupach - z uwagi na zbliżone odsetki zwolenników i przeciwników - raczej należy mówić o polaryzacji opinii niż przewadze przeciwników rządu. W pozostałych grupach wyróżnionych ze względu na różne zmienne kryterialne przeważają zwolennicy rządu. Należy jednak zaznaczyć, że wśród najmłodszych respondentów oraz kadry kierowniczej i inteligencji przewaga zwolenników nad przeciwnikami jest niewielka (w granicach błędu statystycznego).

Większą niż inni obojętność wobec rządu deklarują młodsze roczniki badanych, mieszkańcy miast do 20 tys. ludności, osoby niżej wykształcone, rolnicy, robotnicy wykwalifikowani. We wszystkich tych grupach obojętność wobec rządu wyraża co najmniej dwie piąte badanych. Wśród bezrobotnych i gospodyń domowych odsetki zwolenników i obojętnych są takie same. Mimo że duża liczba rolników wyraża obojętność wobec rządu (42%), to wyróżniają się oni zdecydowanie najmniejszym odsetkiem jego przeciwników (9%).

Największą obojętność deklarują, co oczywiste, osoby nie mające wyrobionych poglądów politycznych (56%).

Stosunek do rządu wyraźnie współwystępuje z orientacją polityczną ankietowanych. Zwolennicy rządu stanowią dwie trzecie (67%) zadeklarowanych sympatyków lewicy i ponad dwie piąte (45%) osób o orientacji centrowej. Blisko połowa (48%) zwolenników prawicy deklaruje negatywny stosunek do obecnej ekipy rządowej. Poparcie dla rządu jest też bardzo wyraźnie związane z zachowaniami wyborczymi w II turze wyborów prezydenckich³. Oddanie głosu na obecnego prezydenta wyraźnie wiąże się z aprobatą rządu, natomiast przeciwnicy obecnego gabinetu w 81% wywodzą się z elektoratu Lecha Wałęsy.

Tabela 2

w procentach

Stosunek do rządu*	Elektoraty II tury wyborów prezydenckich (N=831)	
	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy
Zwolennicy	83	17
Przeciwnicy	19	81
Obojętni	56	44

* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

³ V Cramera =.52

Stosunek do rządu wykazuje również związek, chociaż statystycznie słabszy, z sympatiami do poszczególnych partii politycznych⁴.

Tabela 3

w procentach

Stosunek do rządu	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych (N=731)							
	AW "S"	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Inna partia lub organizacja	Trudno powiedzieć
Zwolennicy	18	57	27	87	54	27	38	27
Przeciwnicy	58	7	35	2	12	55	9	24
Obojętni	21	34	33	11	31	18	53	45

* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Największe poparcie dla rządu deklarują ci, którzy w przyszłych wyborach parlamentarnych zamierzają oddać swój głos na SLD. Warto zauważyć, że potencjalne elektoraty ugrupowań wchodzących w skład obecnej koalicji rządzącej w niejednakowym stopniu popierają „swój” rząd. Co trzeci potencjalny wyborca PSL deklaruje wobec niego obojętność. W obu elektoratach, SLD i PSL, znikome są odsetki przeciwników rządu. Rozkład odpowiedzi na pytanie o stosunek do rządu jest zbliżony w elektoratach Unii Pracy i PSL. Natomiast wśród potencjalnych wyborców ugrupowań opozycyjnych - Unii Wolności i Akcji Wyborczej „Solidarność” ponad połowę stanowią przeciwnicy rządu. Przyszły elektorat Ruchu Odbudowy Polski w takim samym stopniu wyraża zarówno niechęć, jak i obojętność wobec rządu.

Stosunek do rządu wiąże się, choć słabiej niż z orientacją polityczną i sympatiami partyjnymi, także z postrzeganiem ogólnej sytuacji w kraju⁵. Zwolennikami rządu są znacznie częściej badani, którzy oceniają, że rozwija się ona w dobrym kierunku (54%), niż mający przeciwne zdanie na ten temat (25%). Natomiast przeciwnicy rządu w 66% składają się z respondentów postrzegających, że sytuacja w kraju idzie w złym kierunku.

W porównaniu z sierpniem nie zmieniła się społeczna ocena osoby premiera. W ciągu ośmiu miesięcy działalności Włodzimierza Cimoszewicza odsetek respondentów wyrażających zadowolenie z tego, że stoi on na czele rządu, pozostaje na tym samym

⁴ V Cramera =.34

⁵ V Cramera =.23

poziomie, a liczba niezadowolonych tylko nieznacznie wzrosła (o 5 punktów). Biorąc pod uwagę poparcie mierzone odsetkiem zwolenników można też zauważyć, że premier cieszy się większą aprobatą społeczną niż kierowany przez niego rząd.

Tabela 4 w procentach

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Włodzimierz Cimoszewicz?	Wskazania respondentów według terminów badań										
	X	XI	XII	I	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	'95			'96							
Tak	42	49	51	43	49	51	49	45	47	50	50
Nie	33	31	28	34	24	23	25	30	29	27	29
Trudno powiedzieć	25	20	21	23	27	26	26	25	24	23	22

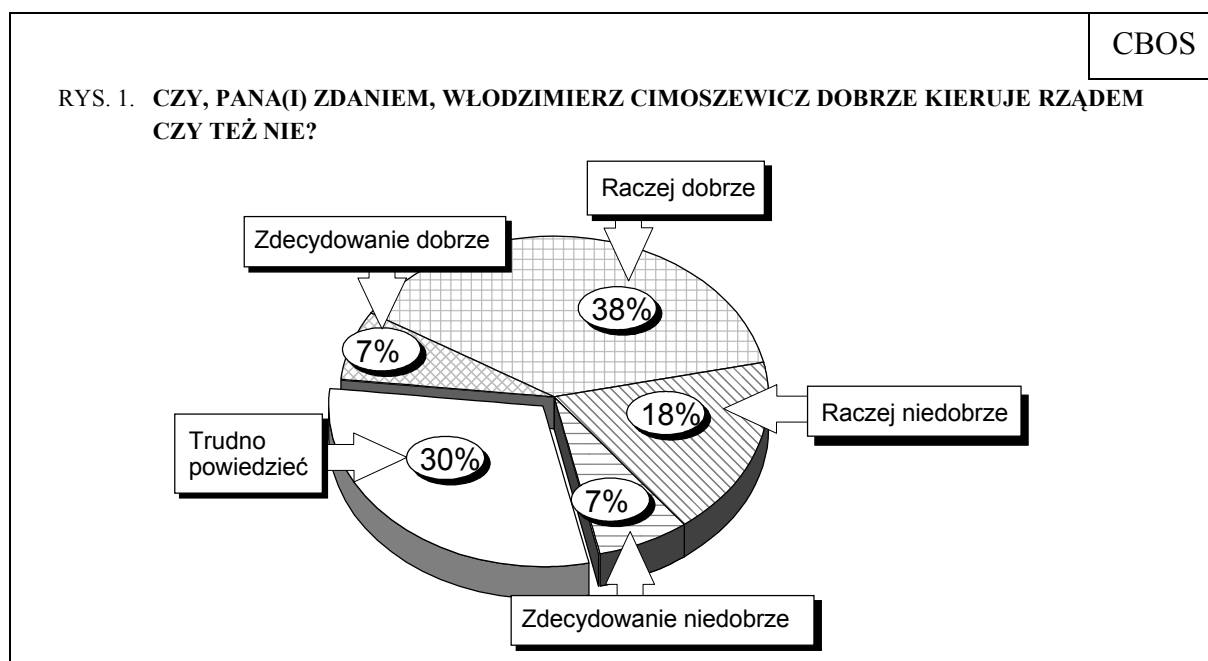
Do I '96 - pytanie o premiera Józefa Oleksego

We wszystkich kategoriach demograficznych i społeczno-zawodowych zwolennicy premiera przeważają nad jego przeciwnikami. Tylko wśród kadry kierowniczej i inteligencji odsetki te są wyrównane. W tej kategorii zawodowej oraz wśród osób z wyższym wykształceniem premier ma stosunkowo dużo przeciwników (odpowiednio 44 i 43%).

Aprobacie osoby premiera sprzyja optymizm w ogólnej ocenie kierunku rozwoju sytuacji w kraju. Blisko dwie trzecie (65%) optymistów w tym względzie akceptuje osobę Włodzimierza Cimoszewicza na stanowisku premiera. Zdania pesymistów są podzielone - z przewagą dezaprobaty (43%) nad aprobatą (30%) osoby premiera.

Stosunek do szefa rządu najczytelniej związany jest z orientacją polityczną ankietowanych. Zwolennikami premiera jest ponad trzy czwarte (79%) sympatyków lewicy i ponad połowa (57%) osób o orientacji centrowej. Połowa (52%) zadeklarowanych zwolenników prawicy jest niezadowolona z faktu, że na czele rządu stoi Włodzimierz Cimoszewicz, chociaż jednocześnie trzeba dodać, że co trzeci (34%) sympatyk prawicy akceptuje osobę premiera. Największą aprobatą cieszy się Włodzimierz Cimoszewicz wśród zwolenników SLD (87%) i PSL (73%), a w następnej kolejności Unii Pracy (61%). W potencjalnych elektoratach Akcji Wyborczej „Solidarność”, Ruchu Odbudowy Polski i Unii Wolności przeciwnicy premiera przeważają nad jego zwolennikami.

Na podstawie innych badań⁶, zrealizowanych również we wrześniu '96, można też stwierdzić, że największa część ankietowanych (45%) postrzega premiera Włodzimierza Cimoszewicza jako właściwą osobę na właściwym miejscu, dobrze kierującą rządem. Co czwarty (25%) badany jest przeciwnego zdania. Trzeba jednak podkreślić, że znaczny odsetek (30%) nie ma wyrobionej opinii o skuteczności szefa rządu.

Pozytywną opinię o sterowaniu rządem przez premiera deklaruje trzy piąte (61%) ankietowanych z wyższym wykształceniem i taki sam odsetek przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (61%). Jednak z uwagi na duże odsetki wskazań „Trudno powiedzieć” w innych kategoriach społecznych i demograficznych nie można analizować zróżnicowań opinii ze względu na cechy położenia społecznego i materialnego. Wyraźnie natomiast oceny pracy premiera związane są z deklarowaną orientacją polityczną ankietowanych. Sympatycy lewicy w 71% uważają, że premier dobrze kieruje rządem. Z opinią tą zgadza się też ponad połowa osób o orientacji centrowej (54%). Tylko wśród zwolenników prawicy oceny negatywne (44%) przeważają nad pozytywnymi (35%). Brak opinii w tej kwestii deklaruje ponad połowa osób o niesprecyzowanych sympatiach politycznych (55%).

⁶ Badanie „Omnibus”, 19-25 września '96, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1097).

W porównaniu z sierpniem stabilne pozostały oceny wyników działalności gabinetu obecnego premiera. Blisko połowa badanych (46%) pozytywnie ocenia działania rządu od czasu objęcia władzy przez Włodzimierza Cimoszewicza, a 28% - jest przeciwnego zdania. Mimo upływu czasu od sformowania obecnego rządu i aprobaty osoby premiera nadal znaczny odsetek badanych (26%) nie ma wyrobionej opinii o wynikach działalności jego gabinetu.

Tabela 5 w procentach

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Włodzimierza Cimoszewicza od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	IX	X	XI	XII	I	II	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	'95				'96							
Bardzo dobrze	1	1	3	3	5	6	2	3	2	3	3	3
Raczej dobrze	34	39	47	48	47	46	42	41	38	42	43	43
Raczej źle	29	27	24	20	21	20	15	15	21	25	21	24
Bardzo źle	5	5	5	4	5	6	2	3	5	6	5	4
Trudno powiedzieć	30	27	20	25	22	21	39	37	34	24	29	26

Do II '96 - pytanie o rząd premiera Oleksego

Ocena wyników działalności rządu premiera Włodzimierza Cimoszewicza jest wyraźnie związana z sympatiami politycznymi ankietowanych. Zwolennicy lewicy (72%) i orientacji centrowej (55%) wyraźnie częściej niż sympatycy prawicy (29%) wystawiają pozytywne oceny wyników działalności obecnego gabinetu. Tylko wśród osób zorientowanych „na prawo” dezaprobatą działań rządu (50%) znacznie przewyższa jego aprobatę (29%).

Opinie o działalności rządu, podobnie jak ocena osoby premiera, wykazują związek z sympatiami partyjnymi ankietowanych⁷.

Tabela 6 w procentach

Ocena wyników działalności rządu	Potencjalne elektoraty partii politycznych (N=730)						
	AW „S”	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Trudno powiedzieć
Dobra	29	61	28	87	60	41	25
Zła	50	16	48	4	12	49	25
Trudno powiedzieć	21	23	23	8	28	10	50

⁷ V Cramera =.39

Konsekwentną postawę przyjmuje potencjalny elektorat SLD, który we wszystkich kwestiach dotyczących oceny rządu i skutków jego działalności wykazuje dużą jednomyślność w wystawianiu pozytywnych opinii. Wyborcy drugiego koalicjanta (PSL) wyrażają większy krytycyzm w opiniach o rządzie.

POLITYKA GOSPODARCZA I INFORMACYJNA RZĄDU

W porównaniu z sierpniem nie zmieniła się ocena szans poprawy sytuacji gospodarczej. Poglądy na ten temat są podzielone: 40% badanych uważa, że polityka rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej kraju, a 42% - jest przeciwnego zdania.

Tabela 7

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	X	XI	XII	I	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
	'95			'96								
Zdecydowanie tak	2	4	6	10	7	4	5	3	4	4	4	
Raczej tak	27	37	42	44	43	41	38	35	40	38	36	
Raczej nie	38	31	22	21	22	27	25	29	30	28	33	
Zdecydowanie nie	12	10	8	6	8	7	9	11	9	11	9	
Trudno powiedzieć	21	18	22	19	20	20	23	22	17	19	18	

Opinie o możliwości poprawy sytuacji gospodarczej związane są z położeniem materialnym badanych oraz ogólnym optymizmem w ocenie i prognozowaniu kierunku rozwoju sytuacji w kraju. Im lepsza ocena własnych warunków materialnych, tym większy odsetek badanych postrzega szanse poprawy polskiej gospodarki. Osoby przekonane, że sytuacja w Polsce zmierza w dobrym kierunku, są też optymistami (61%) w postrzeganiu szans poprawy naszej gospodarki. Szanse takie dostrzega 81% potencjalnego elektoratu SLD i ponad połowa (58%) przyszłych wyborców Unii Pracy. Opinie elektoratu PSL o polityce gospodarczej rządu są podzielone: niespełna połowa (45%) ocenia, że polityka rządu stwarza takie szanse, 41% zaś wyraża pogląd przeciwny. W elektoratach Akcji Wyborczej „Solidarność”, Ruchu Odbudowy Polski i Unii Wolności dominują oceny negatywne (odpowiednio: 66%, 59%, 53%).

Zdania na temat skutków polityki rządu dla poprawy polskiej gospodarki najwyraźniej związane są ze stosunkiem ankietowanych do rządu⁸. Jego politykę gospodarczą aprobuje trzy czwarte (73%) zwolenników rządu i co dziesiąty (11%) jego przeciwnik. Zdecydowana większość (83%) przeciwników rządu jest zdania, że jego polityka nie stwarza szans poprawy sytuacji gospodarczej Polski.

Brak wiary w to, że polityka rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej (42%), prawdopodobnie wynika z faktu, że ponad połowa ankietowanych (53%) deklaruje nieufność wobec polityki informacyjnej rządu dotyczącej kwestii gospodarczych bądź politycznych. Zaufanie do władzy wyraża w tej mierze co trzeci ankietowany (34%), a co ósmy (13%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

Tabela 8 w procentach

Jeśli przedstawiciele rządu informują o sytuacji gospodarczej lub politycznej kraju, to czy traktuje Pan(i) zazwyczaj te informacje:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	IV '93*	III '94 **	IX '96
- z zaufaniem	27	41	34
- z nieufnością	60	49	53
Trudno powiedzieć	13	10	13

* Urząd premiera sprawowała Hanna Suchocka
 ** Urząd premiera sprawował Waldemar Pawlak

Stosunek do polityki informacyjnej rządu jest najsilniej związany z preferencjami wyborczymi w czasie ostatnich wyborów prezydenckich⁹ i sympatiami partyjnymi ankietowanych¹⁰. Wykazuje też związek z deklarowaną orientacją polityczną badanych i ich oceną sytuacji w kraju¹¹. Większym zaufaniem darzą rząd osoby o poglądach lewicowych (58%) i centrowych (42%) niż prawicowych (21%). Prawica zaś deklaruje znaczną (70%) nieufność do informacji dotyczących polityki i gospodarki przekazywanych przez przedstawicieli władzy. Większość tych, którzy do informacji rządowych podchodzą z zaufaniem, to wyborcy obecnego prezydenta (79%), ankietowani, którzy deklarują, że w przyszłych wyborach oddadzą swój głos na SLD (71%) oraz osoby pozytywnie oceniające rozwój sytuacji w kraju (58%).

⁸ V Cramera =.46

⁹ VCramera =.33

¹⁰ V Cramera =.26

¹¹ V Cramera =.24

Mimo że w porównaniu z sierpniem nie zmieniła się istotnie ocena polityki gospodarczej rządu, to w tym samym czasie wzrosła (o 5 punktów procentowych) liczba badanych obawiających się, że tegoroczna inflacja osiągnie około 25% lub więcej. Nieco mniejszy niż miesiąc temu (o 4 punkty) odsetek ankietowanych spodziewa się inflacji na poziomie 20%. Podobnie jak w ubiegłym miesiącu, co dziesiąty respondent przewiduje, że inflacja nie przekroczy 17%, czyli będzie wynosiła tyle, ile zakłada rząd. Prognozy dotyczące inflacji wróciły do poziomu notowań z czerwca, kiedy to po raz pierwszy ankietowani wypowiedzieli się na ten temat.

Tabela 9

w procentach

Rząd zakłada, że inflacja w tym roku wyniesie 17%. A ile, według Pana(i), będzie ona faktycznie wynosiła?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VI '96	VIII '96	IX '96
17% - tyle, ile zakłada rząd lub mniej	10	11	11
Okolo 20%	45	49	45
Okolo 25%	19	16	18
Więcej niż 25%	7	4	7
Trudno powiedzieć	19	20	19

Zdecydowanym optymizmem w kwestii inflacji wyróżniają się przede wszystkim najmłodszy respondenci (19%). Opinię, że nie przekroczy ona poziomu przewidywanego przez rząd, wyrażają też częściej niż inni robotnicy wykwalifikowani (16%) i niewykwalifikowani (17%) oraz bezrobotni (16%). Połowę zdecydowanych optymistów stanowią zwolennicy rządu, a optymizm co trzeciego z nich (34%) wynika z przekonania, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w kraju się poprawi.

Umiarkowany optymizm w tym względzie związany jest z wykształceniem i sytuacją materialną badanych. Im wyższe ich wykształcenie i lepsza kondycja finansowa, tym większy odsetek uważa, że inflacja osiągnie około 20%. Opinię tę podziela 59% ankietowanych z wyższym wykształceniem, ponad połowa (53%) sympatyków lewicy i połowa (50%) tych, którzy pozytywnie oceniają starania rządu w kierunku poprawy sytuacji gospodarczej. Umiarkowany optymizm wykazuje związek, chociaż niezbyt silny, ze stosunkiem do rządu i oceną rozwoju sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku. Inflację na poziomie 20% przewiduje połowa zwolenników obecnego rządu i blisko połowa (48%) oczekujących poprawy ogólnej sytuacji w kraju.

Umiarkowanymi pesymistami co do faktycznego poziomu inflacji, wyrażającymi opinię, że osiągnie ona około 25%, są - częściej niż pozostali - prywatni przedsiębiorcy (28%), pracownicy umysłowi niższego szczebla (25%) oraz osoby deklarujące prawicowe sympatie polityczne (25%). Ponad połowa (55%) umiarkowanych pesymistów jest zdania, że ten rząd nie stwarza szans poprawy gospodarki, co jasno tłumaczy ich pesymizm. Umiarkowani pesymiści wywodzą się w jednakowym stopniu ze zwolenników (30%), jak i przeciwników rządu (31%), ale największa ich grupa deklaruje obojętność wobec rządu (36%).

Zdecydowani pesymiści, twierdzący, że inflacja będzie wynosiła więcej niż 25%, są grupą mało zróżnicowaną ze względu na cechy społeczne i demograficzne. Spośród zdecydowanych pesymistów w kwestii inflacji ponad dwie piąte (44%) spodziewa się pogorszenia sytuacji w kraju, ponad dwie piąte (45%) to przeciwnicy rządu, a blisko dwie trzecie z nich (62%) jest zdania, że polityka obecnego gabinetu nie stwarza szans poprawy gospodarki (62%).

Oczekiwania inflacyjne wykazują związek z deklarowanym zaufaniem do polityki informacyjnej rządu. Osoby, które z zaufaniem przyjmują informacje przekazywane przez rząd, rzadziej są pesymistami (inflacja wyniesie 25% i więcej) w prognozowaniu tegorocznej inflacji, niż ci, którzy w stosunku do oceny informacji rządowych deklarują brak zaufania (odpowiednio 18 i 33%).

Ogólnie można więc skonstatować, że lewicowe poglądy wyraźnie sprzyjają optymizmowi w ocenach i prognozach dotyczących rządu oraz różnych aspektów jego działalności. Dotyczy to także przewidywanej inflacji. Poglądy prawicowe sprzyjają zwiększonemu krytycyzmowi w ocenach i prognozach związanych z wynikami działalności gabinetu premiera Włodzimierza Cimoszewicza, nie wyłączając oczekiwań co do inflacji.

OCENY STABILNOŚCI RZĄDU I SPOSOBÓW JEGO REKONSTRUKCJI

Konflikty i spory koalicyjne najwidoczniej nie są postrzegane przez społeczeństwo jako destabilizujące obecny układ, skoro większość respondentów wierzy w trwałość tego rządu. We wrześniu ankietowani deklarują znacznie większą niż w styczniu (miesiącu

poprzedzającym ostatnią zmianę gabinetu) pewność co do stabilności władzy. W porównaniu ze styczniem wzrosło (z 44 do 65%) przekonanie, że rząd sprawujący obecnie władzę przetrwa jeszcze rok lub dłużej. Na tym samym poziomie pozostała liczba osób podzielających pogląd, że obecny rząd utrzyma się około pół roku.

Tabela 10

w procentach

W Polsce po roku 1989 co jakiś czas zmieniają się rządy. Obecny rząd powołano w lutym '96. Jak Pan(i) sądzi, jak długo się on utrzyma?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	92	93	94				95		96	
	XI	I	I	II	IV	XI	I	XII	I	IX
Najwyżej trzy miesiące	2	5	1	2	1	3	6	4	13	1
Pół roku	14	20	8	17	14	15	24	8	15	13
Rok	22	21	22	27	25	21	21	12	14	25
Dłużej niż rok	33	28	48	36	39	40	27	52	30	40
Trudno powiedzieć	19	26	20	18	21	21	23	24	28	21

Trudno doszukiwać się związku opinii o trwałości rządu z cechami społecznymi i demograficznymi badanych. Raczej należy podkreślić, że są takie grupy społeczne, które wyróżniają się wysokim odsetkiem osób deklarujących brak zdania na temat stabilności obecnego układu rządowego. Wyrobionej opinii nie ma blisko dwie piąte (39%) ankietowanych z najstarszej kategorii wieku, co trzecia osoba z wykształceniem podstawowym (33%), zbliżone odsetki emerytów (32%) i gospodyń domowych (31%) oraz 45% osób nie mających ukształtowanych poglądów politycznych.

Co ciekawe, opinie o trwałości rządu nie wykazują związku z orientacją polityczną ankietowanych: sympatycy lewicy i zwolennicy prawicy w takim samym stopniu przewidują, że rząd utrzyma się nie dłużej niż pół roku (odpowiednio 18 i 19%) i w takim samym stopniu prognozują stabilność władzy przez co najmniej rok (odpowiednio 70 i 66%). Przekonanie o dużej stabilności układu władzy w państwie (rząd utrzyma się dłużej niż rok) mają potencjalne elektoraty SLD (60%) oraz Unii Pracy (56%). Wyborcy PSL (45%) są pod tym względem bliżsi raczej elektoratowi opozycyjnego ROP (40%) niż elektoratowi swego koalicjanta. Opinię tę podziela ponad połowa (56%) zwolenników rządu, ale także co trzeci jego przeciwnik (31%).

Poczucie trwałości rządu związane¹² jest ze stosunkiem do premiera. Większe poczucie trwałości rządu deklarują zwolennicy obecnego premiera (75% jest zdania, że rząd utrzyma się co najmniej rok), ale trzeba dodać, że opinię tę podziela także większość jego przeciwników (61%). Konstatując można stwierdzić, że poczucie stabilności władzy ma większość ankietowanych, bez względu na deklarowane sympatie polityczne i partyjne.

Mimo to największa część ankietowanych przyjąłaby ustąpienie rządu z obojętnością. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że we wrześniu zmieniał się stosunek ankietowanych do ewentualnej zmiany rządu. W połowie września, kiedy zrealizowano omawiane badanie, odnotowano wzrost obojętności wobec ewentualnej zmiany ekipy rządzącej. Z deklaracji badanych wynika, że zmiana gabinetu premiera Włodzimierza Cimoszewicza spotkałaby się obecnie z większą obojętnością niż zmiana rządu premiera Józefa Oleksego w ostatnich dniach sprawowania przez niego władzy. W tym czasie wzrósł o 7 punktów procentowych (z 40% w styczniu '96 do 47% w połowie września) odsetek osób, które wiadomość o ustąpieniu rządu przyjąłby z obojętnością. Zmalała także, również o 7 punktów (z 30% w styczniu '96 do 23% w połowie września), liczba badanych, którzy byliby z tego niezadowoleni. Podobnie jak w styczniu, co piąty ankietowany (19%) przyjąłby z zadowoleniem wiadomość o ustąpieniu rządu. Wyniki badania zrealizowanego tydzień później¹³ wskazują, że w drugiej połowie września opinie o ustąpieniu rządu zbliżone są raczej do danych ze stycznia. Najwyraźniej trwający od dłuższego czasu konflikt w koalicji i spory wokół rekonstrukcji rządu na bieżąco kształtują społeczny stosunek do zmiany gabinetu. W ciągu tygodnia dzielącego obydwie wrześniowe sondaże odnotowano wzrost (o 5 punktów) niezadowolenia z hipotetycznej zmiany rządu i spadek (o 4 punkty) obojętności. Może to oznaczać, że w realnej, a nie hipotetycznej sytuacji zmiany rządu nastąpiłby spadek obojętności na rzecz wykrystalizowania się opinii aprobujących ten fakt lub wyrażających jego dezaprobatę.

---

¹² V Cramera =.26

¹³ Badanie „Omnibus”, 19-25 września '96, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1097).

Tabela 11

w procentach

Czy wiadomość o ustąpieniu obecnego rządu przyjął(ęła)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II*	IV	VI	IX	XI	I	II	VII**	X	XII	I	12-17 IX	19-25 IX
	'94					'95					'96		
- z zadowoleniem	11	12	12	17	18	20	28	21	23	19	21	19	17
- z obojętnością	48	45	45	50	46	46	38	45	44	43	40	47	43
- z niezadowoleniem	31	34	28	21	26	24	23	20	19	27	30	23	28
Trudno powiedzieć	10	9	14	11	11	10	11	15	14	12	9	11	12

* pytanie o rząd Waldemara Pawlaka

** od VII '95 pytanie o rząd Józefa Oleksego

Osoby deklarujące prawicowe sympatie polityczne w dużej mierze przyjąłoby ustąpienie rządu z zadowoleniem (40%) lub obojętnością (39%). Sympatycy lewicy w większym stopniu zareagowałoby na zmiany niechęcią (51%) niż obojętnością (34%). Największą obojętność w tej sprawie wykazują sympatycy orientacji centrowej (60%), którzy też w większym stopniu przyjęliby zmiany z niechęcią (21%) niż z zadowoleniem (11%).

Opinie o ewentualnym ustąpieniu rządu najsilniej wiążą się ze stosunkiem do rządu¹⁴ oraz z sympatiami partyjnymi ankietowanych¹⁵. Ponad połowa (55%) przeciwników obecnego gabinetu przyjąłoby jego ustąpienie z zadowoleniem, a 33% z obojętnością. Wśród zwolenników rządu dezaprobata zmian (45%) dorównuje obojętności (41%). Można więc powiedzieć, że akceptacja trwałości rządu jest wśród jego zwolenników słabsza niż dezaprobata wśród jego przeciwników.

Dymisję rządu przyjąłoby z ulgą 48% przyszłego elektoratu Akcji Wyborczej „Solidarność” i 43% potencjalnych wyborców Unii Wolności. Największą obojętność na zmiany deklaruje elektorat PSL (58%), a następnie elektoraty ROP (53%) i Unii Pracy (52%). Wyborcy SLD w większości (64 %) byłoby niezadowolony z ewentualnego ustąpienia rządu.

Wrześniowy sondaż przeprowadzony był w okresie ostrych sporów koalicyjnych co do sposobu rekonstrukcji rządu po przeprowadzeniu reformy Centrum Administracyjnego i Gospodarczego Rządu. Dzisiaj można już powiedzieć, że przyjęte przez parlament rozwiązanie zyskuje akceptację największej części ankietowanych.

¹⁴ V Cramera =.36

¹⁵ V Cramera =.31

Zdaniem ponad dwóch piątych badanych (42%), w obecnej sytuacji pożądane byłoby pozostanie obecnego rządu u władzy i wymiana tylko niektórych ministrów. Co piąty respondent (20%) uważa, że powinny być ogłoszone nowe wybory parlamentarne. Niewielka grupa ankietowanych (12%) optuje za pozostawieniem rządu u władzy w nie zmienionym składzie, mniej więcej tyle samo (13%) jest zwolenników utworzenia nowego rządu zarówno z partii obecnie rządzących, jak i opozycyjnych. Utworzenie nowego rządu przez prezydenta nie zyskałoby większego poparcia (6%).

Tabela 12

w procentach

Które z poniższych rozwiązań byłoby, Pana(i) zdaniem, najbardziej pożądane w obecnej sytuacji:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	V '93 *	X '94 **	IX '96
- pozostanie obecnego rządu u władzy w nie zmienionym składzie	5	10	12
- pozostanie obecnego rządu u władzy, ale niektórzy ministrowie zmienieni	41	41	42
- utworzenie nowego rządu zarówno z partii obecnie rządzących, jak i opozycyjnych	13	16	13
- utworzenie nowego rządu przez prezydenta	6	7	6
- ogłoszenie nowych wyborów parlamentarnych	31	20	20
Trudno powiedzieć	4	6	6
* rząd Hanny Suchockiej			
** rząd Waldemara Pawłaka			

Opinia społeczna o najbardziej pożądanych sposobach rekonstrukcji rządu jest dość stabilna. Podobne odpowiedzi uzyskano w październiku '94, w odniesieniu do gabinetu Waldemara Pawłaka. Różnice w stosunku do maja '93 dotyczą skrajnych wariantów rozwiązania, zwłaszcza zaś potrzeby rozpisania nowych wyborów parlamentarnych.

Podobnie jak w większości opinii o rządzie, tak i w tym przypadku poglądy ankietowanych silnie różnicuje ich orientacja polityczna niż cechy położenia społecznego. Wśród osób o sympatiach lewicowych dominuje pogląd, że rząd powinien pozostać u władzy (łącznie 76%), a tylko niektórzy ministrowie zmienieni (62%). Osoby o orientacji centrowej mają zbliżoną opcję, choć część z nich (16%) jest zdania, że problem rozwiązałyby nowe wybory parlamentarne. Zwolennicy prawicy w największym stopniu (37%) opowiadają się za nowymi wyborami, chociaż co piąty z nich przystałby na rekonstrukcję rządu z udziałem

partii opozycyjnych. Przyjęty obecnie przez parlament sposób rekonstrukcji rządu aprobuje 27% sympatyków prawicy. Rozwiązanie to, polegające na zmienieniu niektórych ministrów, zyskało dużą aprobatę wśród zwolenników gabinetu Włodzimierza Cimoszewicza (61%). Przeciwnicy rządu najchętniej widzieliby powołanie nowego gabinetu po nowych wyborach parlamentarnych (46%) lub przez dopuszczenie do władzy przedstawicieli partii opozycyjnych (22%). Nie jest zaskoczeniem fakt, że za nowymi wyborami opowiada się połowa (49%) potencjalnego elektoratu Akcji Wyborczej „Solidarność” oraz blisko co trzeci przyszły wyborca Unii Wolności (31%). Jednak największa część sympatyków UW akceptuje rekonstrukcję rządu przez częściową zmianę ministrów (40%). Za takim rozwiązaniem opowiada się zdecydowana większość elektoratu SLD (71%), połowa wyborców Unii Pracy (51%) i niespełna połowa (47%) elektoratu PSL. Największa część potencjalnych wyborców ROP uznaje za pożądane, aby w obecnej sytuacji do udziału w rządzie zostały dopuszczone partie opozycyjne (35%).

Mimo poinformowania społeczeństwa o sporach i konfliktach w koalicji od sierpnia nie zmienił się stosunek do rządu. W dalszym ciągu jego zwolennicy (38%) przeważają nad przeciwnikami (25%), przy znacznym odsetku (34%) osób deklarujących obojętność. Stabilne pozostały też oceny wyników działalności gabinetu obecnego premiera. Blisko połowa badanych (46%) pozytywnie ocenia działania rządu od czasu objęcia władzy przez Włodzimierza Cimoszewicza, a 28% ankietowanych jest przeciwnego zdania.

W porównaniu z sierpniem nie zmieniła się istotnie ocena polityki gospodarczej rządu. Obecnie 42% ankietowanych sądzi, że polityka ta nie stwarza szansy poprawy sytuacji gospodarczej kraju, a 40% wyraża przeciwną opinię. W tym samym czasie wzrosły obawy, że tegoroczna inflacja osiągnie co najmniej 25%. Nieco mniejszy niż miesiąc temu odsetek ankietowanych spodziewa się inflacji na poziomie około 20%.

Konflikty koalicyjne nie są postrzegane jako silne, skoro społeczeństwo wierzy w trwałość obecnego rządu. Większość (65%) ankietowanych jest zdania, że rząd sprawujący władzę przetrwa jeszcze rok lub dłużej. Mimo to ustąpienie gabinetu Włodzimierza Cimoszewicza spotkałoby się z dużą obojętnością (47% w połowie września i 43% w drugiej połowie tego miesiąca). W opinii największej części badanych (42%) w obecnej sytuacji najbardziej pożądane byłoby pozostawienie obecnego rządu u władzy i wymiana tylko niektórych ministrów.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do obecnego rządu? Czy jest Pan(i) jego: 1 - zwolennikiem; 2 - przeciwnikiem; 3 - czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny?

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	38	25	34	3	1149
Płeć					
Mężczyźni	38	23	35	3	544
Kobiety	39	26	33	3	604
Wiek					
do 24 lat	30	27	42	2	159
25-34	31	27	41	1	203
35-44	42	29	25	3	275
45-54	54	18	27	2	177
55-64	34	28	34	4	150
65 lat i więcej	38	17	38	8	186
Miejsce zamieszkania					
Wieś	37	22	37	4	423
Miasto do 20 tys.	29	25	41	5	135
od 21 do 100 tys.	40	25	33	2	248
101-500 tys.	40	28	29	3	238
501 tys.i więcej mieszk.	48	26	25	2	104
Region					
Północny	34	28	34	4	145
Zachodni	45	20	33	3	138
Środkowozachodni	47	20	30	4	153
Środkowy	37	26	32	5	179
Wschodni	41	19	37	3	153
Południowo-wschodni	37	31	31	1	192
Południowo-zachodni	31	26	40	3	189
Wykształcenie					
Podstawowe	32	21	42	6	373
Zasadnicze zawodowe	38	20	40	3	314
Średnie	45	28	25	2	371
Wyższe	40	43	16	1	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	40	38	22	0	76
Prac.umysł.niż.szczebla	43	33	24	0	110
Pracownicy fiz.- umysł.	49	17	34	0	62
Robotnicy wykwalifikowani	35	20	40	5	129
Robotnicy niewykwalifik.	34	25	37	4	53
Rolnicy	46	9	42	4	65
Prywatni przedsiębiorcy	34	37	28	0	56
Bierni zawodowo					
Renciści	31	25	41	3	132
Emeryci	39	23	31	6	232
Uczniowie i studenci	36	30	31	3	59
Bezrobotni	38	21	37	4	107
Gospodynie domowe i inni	39	22	39	1	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	47	25	26	1	132
Sektor państwowy	39	28	29	4	128
Sektor prywatny	33	30	35	3	228
Spółdzielczość	51	21	28	0	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	38	19	40	3	213
151 - 225	38	22	39	1	162
226 - 325	37	25	33	6	266
326 - 425	43	26	29	3	207
Powyżej 426 zł	41	32	25	2	226
Ocena własnych war. mater.					
Złe	33	27	36	3	393
Średnie	39	20	37	3	510
Dobre	45	30	23	3	244
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	49	26	3	91
Raz w tygodniu	35	25	36	3	647
Kilka razy w roku	47	18	32	2	307
W ogóle nie uczestniczy	45	17	33	5	104
Poglądy polityczne					
Lewica	67	10	23	1	205
Centrum	45	18	35	1	357
Prawica	24	48	24	4	356
Trudno powiedzieć	24	12	56	8	230

Tabela 2. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Włodzimierz Cimoszewicz?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	29	22	1150
Płeć				
Mężczyźni	55	29	16	544
Kobiety	45	29	26	606
Wiek				
do 24 lat	43	29	28	159
25-34	46	33	21	203
35-44	47	35	18	276
45-54	59	20	20	177
55-64	51	31	18	150
65 lat i więcej	53	21	26	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	29	24	424
Miasto do 20 tys.	48	30	23	135
od 21 do 100 tys.	53	24	23	248
101-500 tys.	49	32	19	238
501 tys.i więcej mieszk.	55	32	13	104
Region				
Północny	44	32	24	145
Zachodni	56	24	20	138
Środkowozachodni	54	21	25	154
Środkowy	48	27	25	179
Wschodni	56	21	22	153
Południowo-wschodni	46	41	14	192
Południowo-zachodni	46	32	22	189
Wykształcenie				
Podstawowe	50	24	26	373
Zasadnicze zawodowe	49	26	25	314
Średnie	50	32	17	372
Wyższe	48	43	9	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	45	44	11	76
Prac.umysł.niż.szczębla	53	33	15	111
Pracownicy fiz.- umysł.	47	26	27	62
Robotnicy wykwalifikowani	46	28	26	129
Robotnicy niewykwalifik.	41	21	37	53
Rolnicy	50	24	26	65
Prywatni przedsiębiorcy	44	37	19	56
Bierni zawodowo				
Renciści	47	31	22	132
Emeryci	53	25	22	232
Uczniowie i studenci	52	36	13	59
Bezrobotni	54	25	21	107
Gospodynie domowe i inni	53	23	24	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	51	30	20	133
Sektor państwowy	49	30	22	128
Sektor prywatny	44	33	23	228
Spółdzielczość	56	35	8	21
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	46	30	24	213
151 - 225	56	22	22	163
226 - 325	48	31	21	266
326 - 425	57	26	17	207
Powyżej 426 zł	48	36	16	226
Ocena własnych war. mater.				
Złe	46	32	22	393
Średnie	50	26	25	511
Dobre	55	30	15	244
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	44	19	91
Raz w tygodniu	46	31	23	648
Kilka razy w roku	60	22	18	307
W ogóle nie uczestniczy	53	19	29	104
Poglądy polityczne				
Lewica	79	10	11	205
Centrum	57	24	19	357
Prawica	34	52	14	356
Trudno powiedzieć	36	17	47	232

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Włodzimierza Cimoszewicza od czasu objęcia przezeń władzy? (%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	28	26	1150
Płeć				
Mężczyźni	51	29	20	544
Kobiety	41	28	31	606
Wiek				
do 24 lat	41	28	31	159
25-34	41	33	26	203
35-44	45	34	21	276
45-54	59	21	20	177
55-64	47	31	22	150
65 lat i więcej	41	21	38	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	42	27	31	424
Miasto do 20 tys.	45	27	28	135
od 21 do 100 tys.	50	24	26	248
101-500 tys.	46	32	22	238
501 tys. i więcej mieszk.	50	37	13	104
Region				
Północny	42	32	26	145
Zachodni	53	26	21	138
Środkowozachodni	52	24	24	154
Środkowy	42	31	27	179
Wschodni	51	21	29	153
Południowo-wschodni	35	34	31	192
Południowo-zachodni	47	29	24	189
Wykształcenie				
Podstawowe	40	25	35	373
Zasadnicze zawodowe	47	28	26	314
Średnie	51	30	20	372
Wyższe	43	41	16	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	41	17	76
Prac. umysł. niż. szczebla	53	35	12	111
Pracownicy fiz. - umysł.	51	22	28	62
Robotnicy wykwalifikowani	52	25	23	129
Robotnicy niewykwalifik.	46	25	28	53
Rolnicy	44	25	31	65
Prywatni przedsiębiorcy	37	29	34	56
Bierni zawodowo				
Renciści	45	25	30	132
Emeryci	43	28	28	232
Uczniowie i studenci	41	30	28	59
Bezrobotni	45	27	28	107
Gospodynie domowe i inni	42	29	29	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	47	31	23	133
Sektor państwowy	56	30	13	128
Sektor prywatny	44	28	28	228
Spółdzielczość	56	39	4	21
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	37	30	33	213
151 - 225	51	24	26	163
226 - 325	44	31	25	266
326 - 425	54	25	21	207
Powyżej 426 zł	46	36	18	226
Ocena własnych war. mater.				
Źle	39	32	28	393
Średnie	47	26	27	511
Dobre	53	27	20	244
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	33	30	91
Raz w tygodniu	41	32	27	648
Kilka razy w roku	54	22	24	307
W ogóle nie uczestniczy	54	22	25	104
Poglądy polityczne				
Lewica	72	15	13	205
Centrum	55	24	22	357
Prawica	29	50	21	356
Trudno powiedzieć	34	14	52	232

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	42	18	1150
Płeć				
Mężczyźni	43	42	15	544
Kobiety	38	42	20	606
Wiek				
do 24 lat	37	44	18	159
25-34	36	49	15	203
35-44	42	46	11	276
45-54	48	35	17	177
55-64	40	44	16	150
65 lat i więcej	37	31	32	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	41	22	424
Miasto do 20 tys.	33	47	21	135
od 21 do 100 tys.	41	42	17	248
101-500 tys.	45	40	15	238
501 tys.i więcej mieszk.	50	43	7	104
Region				
Północny	36	41	24	145
Zachodni	50	32	18	138
Środkowozachodni	44	43	13	154
Środkowy	42	44	15	179
Wschodni	43	39	19	153
Południowo-wschodni	35	48	17	192
Południowo-zachodni	36	44	20	189
Wykształcenie				
Podstawowe	35	38	28	373
Zasadnicze zawodowe	38	48	14	314
Średnie	47	39	14	372
Wyższe	46	50	5	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	40	52	8	76
Prac.umysł.niż.szczębla	46	45	9	111
Pracownicy fiz.- umysł.	47	42	11	62
Robotnicy wykwalifikowani	43	39	18	129
Robotnicy niewykwalifik.	35	46	18	53
Rolnicy	35	36	29	65
Prywatni przedsiębiorcy	50	41	10	56
Bierni zawodowo				
Renciści	33	43	24	132
Emeryci	40	37	23	232
Uczniowie i studenci	47	36	17	59
Bezrobotni	40	42	17	107
Gospodynie domowe i inni	32	54	14	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	45	41	14	133
Sektor państwowy	44	46	10	128
Sektor prywatny	41	44	15	228
Spółdzielczość	56	40	4	21
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	33	45	22	213
151 - 225	43	40	17	163
226 - 325	36	44	19	266
326 - 425	49	37	15	207
Powyżej 426 zł	44	46	10	226
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	49	20	393
Średnie	41	41	18	511
Dobre	54	33	13	244
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	51	16	91
Raz w tygodniu	35	46	19	648
Kilka razy w roku	51	34	15	307
W ogóle nie uczestniczy	48	31	21	104
Poglądy polityczne				
Lewica	63	29	8	205
Centrum	49	34	17	357
Prawica	27	63	10	356
Trudno powiedzieć	27	32	40	232

Tabela 5. Czy wiadomość o ustąpieniu obecnego rządu przyjął(ęła)by Pan(i):
(%)

	z zadowoleniem	z obojętnością	z niezadowolaniem	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	47	23	11	1150
Płeć					
Mężczyźni	21	46	25	8	544
Kobiety	18	48	20	14	606
Wiek					
do 24 lat	18	59	15	9	159
25-34	22	46	17	15	203
35-44	23	47	22	9	276
45-54	11	53	33	3	177
55-64	25	40	26	9	150
65 lat i więcej	15	40	25	19	186
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	51	20	12	424
Miasto do 20 tys.	21	45	26	8	135
od 21 do 100 tys.	17	47	26	10	248
101-500 tys.	22	44	22	12	238
501 tys. i więcej mieszk.	25	45	23	8	104
Region					
Północny	22	42	24	12	145
Zachodni	18	42	28	12	138
Środkowozachodni	16	41	32	11	154
Środkowy	20	53	18	9	179
Wschodni	12	55	21	12	153
Południowo-wschodni	25	51	18	6	192
Południowo-zachodni	20	45	21	14	189
Wykształcenie					
Podstawowe	15	48	22	15	373
Zasadnicze zawodowe	19	54	20	8	314
Średnie	21	44	25	10	372
Wyższe	30	38	25	8	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	36	28	10	76
Prac. umysł. niż. szczebla	23	46	26	5	111
Pracownicy fiz.- umysł.	7	59	27	7	62
Robotnicy wykwalifikowani	18	55	19	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	15	59	14	13	53
Rolnicy	12	57	19	12	65
Prywatni przedsiębiorcy	31	36	21	12	56
Bierni zawodowo					
Renciści	20	42	25	14	132
Emeryci	19	44	24	13	232
Uczniowie i studenci	22	54	12	12	59
Bezrobotni	16	48	23	13	107
Gospodynie domowe i inni	19	45	29	6	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	20	45	24	11	133
Sektor państwowy	19	52	23	7	128
Sektor prywatny	20	50	21	9	228
Spółdzielczość	34	22	40	4	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	17	55	19	9	213
151 - 225 zł	15	49	26	9	163
226 - 325 zł	16	54	17	13	266
326 - 425 zł	17	42	29	12	207
Powyżej 426 zł	29	34	27	10	226
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	50	17	10	393
Średnie	15	49	23	12	511
Dobre	21	40	31	8	244
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	36	45	8	12	91
Raz w tygodniu	20	47	20	12	648
Kilka razy w roku	13	51	30	6	307
W ogóle nie uczestniczy	15	40	30	15	104
Poglądy polityczne					
Lewica	8	34	51	7	205
Centrum	11	60	21	9	357
Prawica	40	39	12	9	356
Trudno powiedzieć	9	52	17	21	232

Tabela 6. Które z poniższych rozwiązań byłoby, Pana(i) zdaniem, najbardziej pożądane w obecnej sytuacji:
 1 - pozostanie obecnego rządu u władzy w nie zmienionym składzie; 2 - pozostanie obecnego rządu u władzy, ale niektórzy ministrowie zmienieni; 3 - utworzenie nowego rządu zarówno z partii obecnie rządzących, jak i opozycyjnych; 4 - utworzenie nowego rządu przez prezydenta; 5 - ogłoszenie nowych wyborów parlamentarnych

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	12	42	13	6	20	6	1150
Płeć							
Mężczyźni	10	44	14	6	22	5	544
Kobiety	14	40	12	6	19	7	606
Wiek							
do 24 lat	9	38	14	11	26	2	159
25-34	10	45	11	3	27	4	203
35-44	12	43	15	6	21	4	276
45-54	15	49	13	6	11	6	177
55-64	11	39	13	9	20	7	150
65 lat i więcej	18	36	10	3	18	15	186
Miejsce zamieszkania							
Wieś	12	43	12	4	20	10	424
Miasto do 20 tys.	13	38	18	6	19	5	135
od 21 do 100 tys.	14	45	12	6	17	5	248
101-500 tys.	12	39	13	6	25	5	238
501 tys. i więcej mieszk.	10	42	12	12	23	0	104
Region							
Północny	11	41	9	4	24	12	145
Zachodni	14	41	14	7	17	7	138
Środkowozachodni	17	44	14	7	18	1	154
Środkowy	16	37	12	7	20	8	179
Wschodni	12	45	10	6	19	8	153
Południowo-wschodni	4	47	15	6	20	7	192
Południowo-zachodni	14	38	15	7	24	2	189
Wykształcenie							
Podstawowe	18	34	11	5	17	14	373
Zasadnicze zawodowe	12	42	11	8	22	4	314
Średnie	9	49	14	5	21	2	372
Wyższe	3	43	22	6	25	1	92
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	4	49	14	5	28	0	76
Prac. umysł. niż. szczebla	7	53	15	4	19	2	111
Pracownicy fiz.- umysł.	10	51	10	11	18	0	62
Robotnicy wykwalifikowani	13	43	14	7	21	2	129
Robotnicy niewykwalifik.	15	38	11	5	24	7	53
Rolnicy	19	37	9	1	20	13	65
Prywatni przedsiębiorcy	11	35	24	0	26	4	56
Bierni zawodowo							
Renciści	14	30	13	3	24	16	132
Emeryci	16	41	12	5	18	8	232
Uczniowie i studenci	5	38	16	11	31	0	59
Bezrobotni	13	46	11	7	16	7	107
Gospodynie domowe i inni	16	42	8	18	9	7	68
Pracujący poza rolnictwem							
Sfera budżetowa	6	57	18	5	13	2	133
Sektor państwowy	12	47	11	8	21	1	128
Sektor prywatny	11	38	16	4	29	2	228
Spółdzielczość	10	38	14	5	27	6	21
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 150 zł	14	40	12	4	20	10	213
151 - 225	12	48	12	6	15	6	163
226 - 325	13	38	14	10	20	5	266
326 - 425	10	44	12	7	23	4	207
Powyżej 426 zł	9	45	15	3	25	3	226
Ocena własnych war. mater.							
Złe	12	42	13	4	21	8	393
Średnie	14	40	13	8	19	7	511
Dobre	10	47	13	6	21	2	244
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	17	27	13	6	27	10	91
Raz w tygodniu	11	39	15	7	22	6	648
Kilka razy w roku	13	50	10	4	17	5	307
W ogóle nie uczestniczy	14	49	12	5	12	7	104
Poglądy polityczne							
Lewica	14	62	8	6	6	4	205
Centrum	16	48	12	6	6	2	357
Prawica	6	27	20	6	37	3	356
Trudno powiedzieć	15	37	7	6	15	19	232